

KLÓFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvétel:
 Egész évre... 18 kor.
 Negyedévre... 6 »
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kéziratok visszaszedésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

249-273

NAGYVÁRAD, október 31.

10% adóemelés.

— Nagyvárad város jövő évi költségvetése. —

Hetekkel ezelőtt már jeleztük, hogy Nagyvárad város jövő évi költségvetése nagyon kedvezőtlen lesz, amennyiben a hiány fedezése végett 10% városi pótdadó emelését javasolja a főszámvevő.

Tegnap jelent meg a költségvetés s ez lényegesen 10%-os közköltő emelésről szól. A bevételek és kiadások szembeállításánál az eddigi közköltő bevételén felül 70,000 korona hiány mutatkozik, amelynek fedezésére szükséges a 10% városi adó emelése.

Évek óta kísért minden évben a közköltő emelés, dacára, hogy a tanács minden utat és módot felhasznált, hogy a költségvetést minél kedvezőbb színben mutassa be a törvényhatóságnak. Ami a tanács rostáján ki nem hullott, azt a pénzügyi szakbizottság vagy maga a plénum: a közgyűlés szorította le.

Csak így kerülhettük el eddig is a közköltőemelés, jölehet, hogy egyes törvényhatósági tagok megjósolták, hogy a szükségletek erőszakos visszaszorítása és a bevételek természetellenes felcsigázása, előbb-utóbb megboszulják magukat s egyszer csak fokozott erővel tolul előtérbe az adóemelés szüksége.

A költségvetési munkálatot, a mely jókora vaskos kötet, csak tegnap este

kaptuk tövéről-hegyére még nem tanulmányozhatuk, de azt már is látjuk belőle, hogy ezuttal ha lehet is a különféle retorikákon keresztül törni valamit, arra nincs kilátás, hogy a közköltőemelés most elkerülhessük.

A jóslat beteljesedett, egyszerre 10% közköltőemelés réme fenyegeti a város polgárságát.

Ezzel szemben a megélhetési viszonyok, a rémes drágaság miatt, folyton rosszabbodnak.

A közköltő terhét nem ismerők szeretnek más városok példáira hivatkozni, hogy itt-ott még magasabb a közköltő, de azt elfelejtik, hogy a pauperizmus oly nagy ebben a városban, amilyen kevés helyen; hogy a lakosság nagy zömét kitevő kisiparosság a nyomorral küzd; hogy az ipar és kereskedelem, e város két életető eleme pang; hogy a város fejlődése még sok olyan intézmény megvalósítását kívánja, amelyek újabb és újabb terheket rónak a polgárságra.

Itt van, mint égetően sürgős kérdés, a tisztviselők fizetésrendezése. Ez a költségvetés nagyon is alkalmas arra, hogy a fontos és elodázhatlan fizetésrendezés kérdését elodázza.

A költségvetést *Ragány* János főszámvevő a törvényhatóság újabb rendelkezéseinek megfelelően állította össze s így az részletesebb, terjedelmesebb, mint a város múlt évi budgetjei. A szükségleti és fedezeti rész szemben van állítva, hogy

azonnal tiszta képet nyer, aki tanulmányozza minden rovatra nézve; a személyzeti kiadások névszerint fel vannak sorolva, valamint a tér-, föld- és házbérek; részletes képet nyerünk a város költségeiről, végül az egész költségvetés minden rovatnál az utolsó 3 év adatait is mutatja.

A személyzeti kiadásoknál egyes állások beszüntetése stb. okból 4309 koronával kevesebb összeg van felvéve, viszont 50,000 koronát vett fel a főszámvevő a tisztviselői fizetések emelésére. Ez körülbelül megfelel a már évek óta ugy is kifizetett drágasági pótléknak.

Jelentékeny, majdnem 18,000 korona több kiadást vettek fel a tanügy fejlesztésére; a folyton növekedő szükséglethez képest elodázhatlanul szükséges a tanerők szaporítása, mert folytonos kisegítő tanerőkkel a város iskoláit ellátni nem szabad. E tekintetben még ezután is újabb áldozatot kell a városnak hoznia.

A Kossuth Lajos szobor-alapra az eddigi évi 1000 korona helyett 4000 korona van felvéve, a közgyűlés határozatának megfelelőleg.

Nagyobb tétellel, 14709 koronával szerepel a járványkórház kibővítésére felvett összeg, valamint a még most felveendő kölcsön első évi törlesztése 9203 K. 71 fillér.

Sajnos, a bevételek semmi nagyobb eltérést nem mutatnak a múlt évitől.

A költségvetés eredménye a következő:

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Halottak napján.

I.

Vérünk kihül, szívünk megszűn dobogni,
 Elégünk lassan, mint a gyertyaszál...
 Ur, szolgál, csalfa, hü, a selma, s honfi
 A temetőben egymásra talál.

S kik életükben nem tudtak összeférni,
 Nincs már szívükben bosszu és harag,
 Négy deszkaszállal mindenik beéri —
 S egygyé lesznek a néma hant alatt...

II.

Nagy Isten, végtelen igaz és bölcs!
 Oh, mondd! oh, mondd! mi végre lett a föld?

S mi végből van a szívbe' szeretet.
 Ha semmivé lesz, aki szeretett?

Mért születik, s mért sarkantyúz a vágy,
 Ha a temető szélén eserbe hágy?

S a szorgos, kérges kéz, mi célra küzd,
 Ha fárságsága bére: pára, füst?

Es a magasba mér' törtet az ész,
 Ha a babér négy deszkaszálba vész?

... Nagy Isten! Küldd lelkednek sugarát,
 Hogy beragyogja e nagy éjszakát...

Mert én csak azt tudom, hogy jó az est,
 S holnap keblemre téve a kereszt...

Siliga Ferencz.

Hadnagy ur Zeller.

Irta: Molnár Károly.

Szalkafa nagyközségben nagy harcra —
 de méginkább kudarcra számított a kormánypárt, hát a kedélyek biztosabb hangolásának okáért egy század katonaság vonult be a választás előtti napon a községbe. —

No lett nagy bármészakodás a kurta attilás szittyá magyarok között, majd tompa morgás

követte itt-ott a békés harcziáikat. Végre is lecsendesedtek a feltűzött szenvedélyek.

A fehérség között azonban tovább settenkedett a lázas izgalom s minden ház leányának volt valami rendezni valója az ablak körül, mert hogy a szolgálatban nem lévő katonák mindig ott mutogatták magukat az utca hosszában.

Engem azonban Zeller hadnagy ur sorsa érdekel az egész regimentből, mivelhogy ő épen az én Dani bátyámhoz lón bekovártélyozva.

Az öreg megakarta mutatni, mi az ősi magyar virtus és olyan parádéval fogadta a hadnagy urat, hogy annak szeme felnyilva, ott hon sem fitymált ordinárébb módon a maga kutyamosó privátdinerjével.

— Hát bátyám uram! így s úgy... s kitejezésteljes gesztusai közben mintha csak mondta volna:

— Enyje de vén számár kend Dani ur!
 — Igyék, tiszt uram, ebből a hosszunya-kuból. Nyóczvankilenczes!

Ivott a hadnagy. Komisz képén látszott

A mélyen tisztelt közönséget **saját érdekében** felkérjük, sziveskedjék fővárosi mintára berendezett üzletünket megtekinteni, hol a divatcikkek minden ága, ugyszintén vásznak, fehérszeműek a lehető legnagyobb választékban vannak felhalmozva.

Előnyös vételek folytán rendkívül olcsón árusíthatunk.

Különös figyelmet érdemelnek olcsó szőnyegárunk.

Kenyeres és Engländer

Szent. László-tér **Kossuth-utca** mellett

I. A szükséglet.

A) Rendes kiadások:

Közigazgatás	679734 K 98 fill
Egészségügy	16602 » 85 »
Közüktatásügy	258610 » 65 »
Felekezeti czélok	5889 » 60 »
Jótekonyság	24767 » 76 »
Hazafias czélok	5000 » — »
Kereskedelmi-, ipari- és vegyes czélok	3200 » — »
Szigligeti színház	15793 » 94 »
Vágóhid	3329 » 10 »
Allatvásárterek	3088 » 28 »
B) Rendkívüli kiadások:	40286 » 07 »
C) Átmeneti kiadások:	923237 » 45 »

Szükségletek főösszege: 1979390 K 78 fill.

II. Fedezet.

A) Rendes Bevételek:

Közigazgatás	595516 K 63 fill.
Egészségügy	6000 » — »
Közüktatásügy	124650 » 24 »
Felekezeti czélok	— » — »
Jótekonyság	— » — »
Hazafias czélok	— » — »
Kereskedelmi-, ipari- és vegyes czélok	— » — »
Szigligeti színház	6816 » — »
Vágóhid	37605 » — »
Allatvásárterek	40300 » — »
B) Rendkívüli bevételek:	16309 » 70 »
C) Átmeneti bevételek:	787503 » 91 »

Fedezet főösszege: 1614701 K 48 fill.
Szükséglet főösszege: 1979496 K 68 fill.

Fedezeti hiány: 364795 K 20 fill.

mire nézve tisztelettel indítványozom, hogy ennek fedezése végett a 776.160 koronában kimutatott állami egyenes adó arányában a költségvetés felekezeti részének »Közüktatásügy« cím alatt már beiktatott 5% községi iskolai, 2% ipariskolai és 3% kisdóvodai pótdón felül további 47%, mindössze tehát ötvenhét (57) % községi pótdónak megszavazását, vagyis a folyó évre érvényes közközlőnek tíz (10) %-tőlival történendő felemelését illetékes helyen kieszközölni méltóztatnék.

*

Hogy a mutatkozó 70,000 korona legalább részben elosztható legyen, erre egyedüli mód volna, ha például a járványkórház átalakítása és kibővítése most kihagyatnék, ha nem is egészen, de legalább a 14,709 koronát elosztanák vagy három évre.

A tisztviselők fizetésének emelésére felvett 50,000 korona is kihagyható volna, a legrosszabb esetben. A drágasági pótlékokat sem vették be eddig a költségvetésbe, pedig kiadták és ez megfelel annak az összegnek.

Azt csak nem gondolják, hogy ezzel megoldják a fizetésrendezés kérdését. Legalább ne rontsák el a törvényhatóság kedvét és jóindulatát a fizetésrendezés iránt.

Tiltakozó népgyűlés Baranyában.

Ismeretes, hogy a koalíció a kormány újabb kísérleteivel szemben még az eddigénél is nagyobb szorgalommal kívánja népgyűlések útján tájékoztatni és buzdítani az ország hazafias közönségét. A makói gyűlés után, november 12-én Pécssett megyei szervezkedő népgyűlést tart Baranyavármegye függetlenségi pártja, Kossuth Ferencz, Apponyi Albert gróf. Batthyány Tivadar gróf és Barabás Béla közreműködésével, valamint számos főként függetlenségi képviselő részvételével.

Tahy lemond?

Tahy István Pestvármegye most kinevezett főispánja már megelégette a dicsőséget. Tudatára ébredt annak, hogy a vármegye hazafias közönségével szemben a törvényesnek elnem ismert kinevezés dacára tehetetlen és hogy eddigi barátai és rokonai is elfordultak tőle, mert a Fejérváry-kormány kezéből elfogadta azt.

De különösen hatott az öreg urra tegnapi ismeretes esete, Prónay báró ugyanis, amint köztudomásu, lezáratta előle a főispáni hivatal.

Hir szerint mindezek miatt arra készül az új főispán, hogy még beiktatása előtt beadja a lemondását.

Egy másik szálló hír szerint maga báró Fejérváry mondta azt, hogy olyan főispánnak, aki egy szál Prónaytól megijed és engedi, hogy kitessekeljék, az erős kezű kormány nem veheti hasznát.

Napról-napra.

Sub umbra mortis.

A hitnek, a szeretetnek, a kegyeletnek, a bánatos emlékezésnek ünnepét üljük. A temetőt, a sírokat, a halottakét. Mint mindannyiszor, valahányszor az egyetemes, katolikus egyháznak nagy napja van, vásári zajával elpihen az élet. Most nem azért, hogy az ember örvendezzék, vigadozzék lelkében, hanem hogy szíve mélyén szomorkodjék, sirjon és imádkozzék. Valóban, a kereszt, a köny, és az imádság, a halottak emlékezetének legigazabb, legáltalálabb kifejezői. Mert a mélységes bánat nem a mauzóleumokban és kriptákban, nem a gránitobeliszokban és márványpiramisokban, nem a szalagos, föliratot koszoruk erdejében, nem a fáklyalángokban és gyertyafényben, hanem a szívből hullajtott könyvekben van, amelyek a kereszt tövében nefelejcsot fakasztanak a sírokon és az imádságban, amely kigyújtja a holtak birodalmában az örök élet, az örök világosság mécsét a koporsók fölött.

Igy jegezedik ki a temetők látogatásának, a halottak emlékezetének célja és magyarázata. Kegyeletet halottaik iránt a barbárok is tanusítottak a maguk módja szerint s a jelen idők vadnépei is, abszurdítások és félelmes, monstruózus érzelmnyilvánulások között ugyan de sohasem feledkeznek meg halottaikról. Ki,

hogy felségesen esett az ital, de azért odavetette félvállról fitymálózva:

— Hm, hm, megjárja! Mégis különb ennél a legpocsékabb pezsgő is.

— Hát igen, igen — nyelt egyet Dani bácsi —

— De hát tudja, minket már csak ilyen lölére kaptak! — S utoljára az öreg is elhitte, hogy ő csak lörével tud traktálni.

Igy vette el a kedvét az első délután az én Dani bátyámnak hadnagy ur Zeller. —

De azért csak a hosszonyaku maradt az asztalon. —

Most lejtett be a szobába Dani bácsi leánya, az Erzsike. —

Először megrettent az egyenruhás vendégtől, de hamar összeszedte magát. Erre már a hadnagy felugrott s haptákba vágva magát, kecsesen szalutált s utánozhatlan orrhangon mutatta be magát.

— Zeller hadnagy vagyok Tormásdról!

— Ő meg az én leányom — felelt Erzsike helyett Dani bácsi — tanítónői diplomája van az eszemadtának, csentitte hozzá.

— Oh, apa, mindenkinek azzal áll elő. No üljön le hadnagy ur minálunk! — s visszainté a tisztet a tisztet az asztal mellé. — Ő meg az öreg divánra vetve magát kész elegáncziával

kezdett csevegni, akárcsak valami városi kisasszony.

Első tíz szavából azonnal látta a hadnagy, hogy itt sikerült forgást tenni.

De hozzá milyen szép és kedves ez az Erzsike!

Ugy, hogy rövid otléte alatt hamar levetkőzte a hivatalos fellépés merevségét s teljes tudományával kezdé rakni a falat az Erzsikének.

Dani bácsinak tetszett a dolog végtelenül, hogy hát egy tiszt ur milyen urimódon eltud beszélgetni az ő leányával.

Elannyira, hogy másnap estére a tiszt ur azt hitte, hogy teljesen sikerült elcsavarnia a fejét a leánykának.

Erre magyarázta a leánynak vendége iránt tanusított szolgálatkészséget, figyelmességét s azt a körülményt, hogy Erzsike gyakran telejti szép szeméit aranyos ruháján.

Szó, ami szó, tetszett a dolog Erzsikének is, mert mikor a városi zárda növendéke volt séta közben gyakran sugdosódtak össze társnőivel egy egy egyenruha megjelenésekor, majd meg pajkos kacagásban törtek ki egy-egy eredetibb ötleten, amit egyik másikuk mondott. De azóta ő komolyabb lett, az intézeti életre csak mint kedves emlékre gondol vissza s nem

hajlandó azt követni. Meg aztán sokat hallott és olvasott már azóta a tiszt urak könyelműségéről.

Azért esze ágában sem volt, amit hadnagy ur Zeller hitt róla, hogy t. i. a feje elcsavart volna a fényes attila látására.

De hát hogyha hadnagy ur Zeller ezt hitte!!

Mert hogy ezt hitte mutatja tette, ugyanis otléte utolsó délutánján (másnap hajnalban indult a katonaság Szalkafáról) hadnagy ur Zeller privátdiuerje egy levélkével állított be az Erzsike szobájába.

— Hadnagy ur küldte a kisasszonynak. — Erzsike az ámulattól megzavarodva vette s olvasta el.

Mikor elolvasta egyszer — elolvasta másodsor, aztán harmadszor s végre arczáról a szigorú komolyság eltűnt s mosolyogni kezdett, de úgy mint akinek terve van.

Aztán odament a fehérfüggönyös ablakhoz s egy nyíló virágot tett oda úgy, hogy kívülről is látható legyen.

Aztán kiszaladt s suttogva beszélgetett vele egykoru, csinos képű szobaleányával s aztán, mintha mi sem történt volna trillázva befutott a konyhába . . .

Ama levélkében pedig azt írta hadnagy

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlés-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

tanította őket? Kitől hallották, látták, tanulták ezt a szokást? Ki írta a szívükbe? Ki viszi át törzsről-törzsre, nemzedékről-nemzedékre, családról-családra, családfőről-családtagokra? Talán az evolúció? A mimikri? Az utilitarizmus? Talán Darwin? Talán a majomteória?

Látjátok-e a tulvilági élet örök gondolatát? Megfoghatatlan, megérthetetlen s mégis ott lüktet, ha bárhogy eltorzítva is, a szívekben mindenütt az egész világon. Tudjátok-e a halottak ünnepeinek fundamentális tételét? Ez: a hit a föltámadásban. Abban, hogy a sir nem zárult be örökre, hanem új élet küszöbe, ajtaja.

Macht Euch das Leben gut und schön,
Kein Jenseits ist, kein Aufersteh'n.

Ezt írták temetőjük kapujára a berlini szociálisták. És hányan vannak, akik szívük kapujára ugyanezt írták föl életprinczipiumul! No jó. De lám, akik büszke fővel, daczos szívvel kapaszkodnak a tagadás kopár halálmezőin, azokat ilyenkor, a tulvilági életre figyelmeztető nagy napon, megczáfolják a virágok, amelyeket kivisznek sz retteik sirjára. Ezeket a virágokat nem a gyilkos negáció számúma fakasztotta, hanem a hit jótékony sugaras napja, langyos esője. Tőle nyilottak ki a virágok a kösziklák mentén. Mert hiszen, ha a halál örök álom, melyből nincsen fölébredés, nirvána, megsemmisülés, föltámadás reménye nélkül, ha a sir után itélet, örökélet, jutalom, vagy büntetés nincsen, van-e akkor értelme, hogy kimegyünk ma a temetőbe? Hogy virágot ültetünk a halottak sirhalmára? Pedig azok is megteszik, akik tagadják a föltámadást. Azok is sirnak s bármennyire rösteljék is bevallani maguknak és bármennyire tagadják is mások előtt, azok is könyörögnek

a sirnál, ha nem is kialakult formában, ha nem is szavakba foglalva, ha tökéletlenül, ha talán helytelenül, rosszul is, de önkéntelenül *imádkoznak* az elhunytért. Ugyan mi mást is tehetne az ember, amikor a temető csöndjében megáll a sirnál, amely annyi örömet elvitte s annyi bánatot hozott rá.

Esztünkbe jut a neves, népszerű magyar író közismert novellája az atheista tudósról, akinek beteg a gyermeke. A tudós könyvekben tagadja Istent, a lelket, a tulvilágot s mindent, ami természetfölötti. A hitetlenek rajonganak érte s mikor beczéztet kis lánya halálos betegen fekszik, áldozatot hoz: a *Boldogasszony* tiszteletére.

— Nagy volnál te ember, csak ne volna néha beteg a kis leányod!

Körülbelül ezeket mondja az író. Hát mi mit mondjunk azokról, akik rendszereket építenek az istentagadásból, hogy bábeli torony módjára föléljen az égbe s ime most a térdük alatt besüppedt göröngyök, a sirmécsek s a virágokra hullott könyeik elárulják, megdöntik dőre rendszerüket? Én Uram, én Istenem, nagy a Te hatalmad s igénytelen eszközökkel sujtod le az elbizakodott emberi gőg tornyos palotáit.

Menjünk ki azért a temetőbe: szemünkben a részvét könyével, a sirontul köteles leszámolás gondolatával s az örök élet, örök boldogság vigaszával szívünkben. Így tegyük meg szomorú látogatásunkat a sírok közt, minden profán szentimentalizmus nélkül. Elröppen az idő s ki tudja egy, vagy több, vagy taán még kevesebb évünk van vissza még a földi életben.

Ilyen gondolatok közt idézzük emlékeztetőnkbe Uhland gyönyörű kis versét, amelyet

ur Zeller, hogy borzasztó módon szerelmes Erzsikebe, azért ha azt akarja, hogy boldogan s megnyugodva távozzék holnap reggel e paradicsomból, tegye meg neki Erzsike nagysád utolsó óhaját. Jöjjön el vacsora után 9 óra tájt a kerti lugasba, hogy ott elmondhassa szóval is mennyire rajong érte stb. S ha kérését teljesíti, tegyen ki Erzsike a maga ablakára egy nyíló virágot, amiről aztán ő, már mint hadnagy ur Zeller fogja tudni, hogy kérése meghallgatott . . .

Reszketett az ég a sok millió csillag ragyogásától. Ez a sok apró jószág, amelynek mindegyike talán egy-egy küzdő világot ringat, szerelmesen bujt össze s adtak az égnek oly gyönyörűséges képet, melyet az ember nem tud meghatottság nélkül szemlélni, ha a csillagos égre feltekint.

E sok égő lámpás tolvajvilágánál sompolygott hadnagy ur Zeller a kerti lugas felé — háromnegyed kilencz után.

Ott aztán letelepedett s az ily találkában járatos ember most szívszorogva várta a percet.

— Valjon ki jön-e? — gondoló magában.

— Minden bizonynyal — gondoló tovább — hiszen ablakában ott volt a nyíló virág, aztán oly szerelmesen mosolygott egész vacsora alatt.

Egyszer csak léptek hallatszottak. Zeller meglapul s figyelni kezd. Kinéz. Ez Erzsike,

ez az empire pirosas ruha van ruha van rajta, amelyben idejötték találta. Szíve dobogni kezdett. Felállt. Épen akkor lépett be Erzsike a lugas ajtaján.

De mi ez? Gyufát gyujt s kérdi:

— Itt van, hadnagy ur? A kisasszony küldi ezt a czédulát.

Kati volt a szobaleány, az Erzsike ruhájában.

Erre a gyufa elaludt s Kati usgyi! el-futott.

Amegszeppent hadnagy pedig nem tudta mit tegyen.

Biztosan azt írja Erzsike, hogy nem jöhet valami miatt.

Röktön felsietett szobájába.

Az Erzsike névjegye volt kezében. Elolvasta.

„Jó utat hadnagy ur! Nem szép, hogy el sem bucsuzott tőlem a vacsoránál! Most pedig jó éjt és szép álmokat!

— Adta kis falusi libájával ez szépen kifizetett! — dörmögött magában!

Lefeküdt, de álom nem jött a szemére s reggel úgy alvás nélkül szedte fel a sátorfát.

A jókor kelni szerető Dani bácsi lekísérte a kis kapuig.

— Rossz álma lehetett a tiszt urnak motyogta magában Dani bácsi — nagyon oda van szegény . . . Azt már nem tudom, hogy a szerelem vagy a bosszuság miatt . . .

íjju éveink legelején valamennyien megtanultunk és megsirattunk.

Azt a kis kápolnát ott a hegytetőn, amelyben kiharangozzák, akik meghaltak lent az élet völgyében.

D'roben bringt man sie zum Grabe,
Die sich freuen in dem Thal' —
Hirtenknabe, Hirtenknabe,
Dir auch singt man dort einmal . . .

S mikor most azokról emlékezem, akiknek teste a kereszt szabadító világosságát várva, a a halál árnyékában pihen, lelkemben egy muraközi falucska nyáriásoros kis temetőjét látom.

Elzarándokolok oda s a kápolna mögött letérdelek egy apró sir kék fakeresztje előtt. És mig elvégzem imádságom, s mialatt meg-simogatom a virágokat, amelyeket ültettem, — mint annyian ma, akiknek gyermekét a legboldogabb és legártatlanabb lelkiállapotban szólitotta angyalaink seregébe az Ur — úgy érzem én is, mintha a mennyei karok harsonájában kis fiam gögicselését hallanám, amely int, óv és bátorít.

Hallom én és halljátok ti mind, akik a síroknál magatokba szálltok, a föltámadás himnuszát és az örök Biró megmásíthatatlan itéletét.

Dr H. L.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 12. A jogakadémia ifjúságának matinéja d. e. 11 órakor a főgimnázium dísztermében.

Andrásy praelátus gyémántmiséje.

Egyházmegyénknek életkorra legidősebb papja, Szent László káptalanának kolumnáris, oszlopos tagja, az egyházmegye papságának csaknem négy évtizeden át tanára: *Andrásy János*, éneklőkanonok, pápai praelátus ma ünnepli papságának hatvanadik évfordulóját. Csendben, visszavonulva óhajta megülni e szép napot, gyámántmiséje oltárához is csak egy fiatal paptársa kíséri el, mi sem akarjuk dics-himnuszokkal, életrajzi adatokkal, hivalkodással zavarni magasztos ünnepeinek, visszavonultságának csendjét. Csak amit a napokban a vármegyei alispáni hivatal közlése alapján meg-irtunk, hogy t. i. e nap emlékére 4000 koronás alapítványt tett a Biharmegyei közkörházból (melynek 27 évig lelkésze volt) felgyógyultan kikerült betegek felszegélyezésére — kiegészítjük azzal, hogy ezenkívül ez alkalomból még 10000 korona alapítványt tett: 2000 koronát a létesítendő csillagvárosi kath. óvodára, 2000—2000 koronát pedig az Orsolyákhoz, a Szent Vinczébe, az Immaculata és a velencei zárdába járó szegény leányok ruházatára és tankönyveire. Bármily elvonultan tartsa is gyámántmiséjét az érdemes főpap, megtalálja őt az elismerés. E ritka szép alkalomból kegyelmes főpásztora dr *Szemrecsányi Pál* püspök Budapestről megleghangu levélben

Minden verseny kizárva. Szőnyegáruházamban,

mely látványosság számba megy mindennemű futó, ebédlő és salonszőnyegek, u. m. smyrna, argamau, astmister, tapesterie, velvet, hollandi, manilla, kider-alkalmából ked- minster, coeus minőségek a vezményes árak mellett beszerezhetők. — Trieszti linoleum (bőr vásznak) gyári raktára. — Pinkafői és gácsi pokróczok legolcsóbban.

CZILLÉR IMRE

nagyáruhaza, Olaszi, Fő-utca, Fiók üzlet Szt. László-tér.
Telefon: 232. Telefon: 232.

üdvözölte. És a szeretet is megtalálja a módját az ünneplésnek: imádkoznak érte paptársai és imádkoznak érte pártfogottjai a betegek, árvák és szegények, kérve számára áldást, kegyelmet. Hallgassa meg imájukat az, kinek az elmúlt hat évtized óta hűségesen szolgál — az Ur Jézus.

* Mindenszentek és halottak napja.

Mindenszentek ünnepét üli ma, szerdán a katolikus egyház, holnap pedig Halottak napja van, egyetlen nap, melyen ugyszólván minden gondolatunk azoké, kik megszabadulva a földi élet gondjaitól, az örök élet honába tértek. Nehány órára megélenkülnek a temetők, kigyulnak a sirokon a kegyelet lángjai s elhunytaink sirjánál forró imát küldünk az Égek urához, értük: A megholtak lelkei örök békességben nyugodjanak.

Ma, Mindenszentek napján este, halottak naja előestéjén 6 órakor az olasz-i plebánia templomban litánia lesz az elhunytak lelkiüdvéért és utána szent beszéd. A Szent László templomból 5 órakor indul a körmenet a temetőbe, ahol ugyanakkor kezdetét veszi a kivilágítás. A kir. kath. jogakadémia polgársága a már közölt program szerint keresi fel ma is Nagy Sándor, Szigligeti és Rulokovszky emléktábláját, illetve sirját, ugyszintén elhunyt tanáraik és jogásztársaik sirhantját. Ugyszintén az iparos ifjak önképzőkörre is rendez gyász-ünnepélyt Nagy Sándor emléktáblájánál és Rulokovszky sirjánál.

Szeretnők hinni, hogy a mai kegyeletes megemlékezést halottainkról nem fogja megzavarni a temetőkben senki részéről semmi nevetlenségre, éretlenségre valló cselekedet, mely az áhítatos közönséget botránkoztatná kegyeletének lerovása közben.

* **10.000 koronás alapítvány.** Bihar-megye egyik jelenleg Budapesten lakó előkelő urnője: özv. terpesti *Markovits Vinczéné* szül. zsenai *Markovits Vilma* földbirtokosnő, szive sugallatát követve, nagy összegű jótékony alapítványt tett. Boldogult férje emlékére 4 százalékos koronajáradék értékpapirban 10.000 koronás alapítványt tett Biharvármegyénél, hogy annak kamataiból a közkórházból elbocsátandó szegénysorsu betegek segélyeztessenek, nem-, kor-, vallás- és illetőségre való tekintet nélkül. A szép alapítványt a jótékony urnő megbízásából dr. *Fráter Béla* budapesti ügyvéd már letette.

* **Uj őrnagy.** *Fény Lászlót*, a debreczeni 2. számú honvédhuszárezred századosát, nagyváradi osztályparancsnokot őrnaggyá léptették elő.

* **Az aszfalt tragédiája.** A kik egykor mondhatatlan gyönyörrel figyeltük napról-napra, hogy válik a Fő-utca egykor hepehupás kocsjárója tükörsima aszfalttá, s tulvilági kéjjel gondoltunk arra a pillanatra, mikor az aszfaltozás a vasuti pályaházig eljutván, végigkocsizhatunk a Fő-utca szép fehér pályáján; most, mikor az aszfalt némi csekély kivétellel készen áll, szívünkben

a keserűség, lemondás, csalódás érzetével immár belefubhatunk a säckingeni trombitás kürtjébe:

Behüt' dich Gott, es wär' zu schön gevesen,
Behüt' dich Gott es hat nicht sollen sein . . .

Csak álom volt a tükörsima kocsipálya, a valóság egy *rücskösre, ragyásra* felcserepezett, felpattogzott, meggödrösödött burkolat, olyan gödrökkel, melyeket még a főmérnök ur szakvéleménye se minősíthet Ámor-gödröcskének.

Egyik munkatársunk a tegnapi, verőfényes délelőtt végigment a Fő-utczán, a pályaházról kezdve a Kishidig s szomoruan konstata, hogy a Fő-utca *végig ragyás* és ha a téli hó, víz megérkezik s lassu, de biztos munkáját megkezdi, az ég tudja, hogy fog szerzemállani, pattogzani vagy cserepezni az évek óta epedve várt drága aszfaltburkolat. Minő vigasztaló gondolat, hogy az aszfalttársaság, ha kell *ujra* burkolja az egészet, azaz végigszenvedhetjük a csigalassusággal menő burkolás minden szennyét, porát, bűzét, talán harmadszor is, no meg az egész világ megérdemelt gunyját, hogy ezt a fő közlekedési utunkat *Probiér-Kaninchen* sorsára juttattuk! Eljöhethetnek idegen városok képviselői, markukba nevetethetnek s széjjelvihetik a szélrózsa minden irányában a kontárburkolat ezen *elrettentő* példáját. A szakvéleményesek pedig, kik a józan észnek a laikus véleményekben megnyilvánuló szava elől konokul elzárkóznak, elénekelhetik por és hamuvá vált aszfaltunkon:

Azért, hogy egy kicsit *ragyás*,
Ez a *mi aszfaltunk*, nem más,
Illik neki rettenetes,
Hogy egy kicsit *himlőhelyes*.

* **Tudományos felolvasás.** A Magyar Történelmi Társulat holnap délután 5 órakor tartja felolvasással egybekötött választmányi ülését a Magyar Tudományos Akadémiában. Előadó dr. *Tóth-Szabó Pál*. A felolvasás címe: *Szatmári György* primás birtokszerezeményei és végső évei. Két fejezet ez a szerző önálló, kiváló munkájából, mely a szatmári primás és főkancellár (1457—1524.) pályafutását tárgyalja.

* **Drágasági pótlék a megyén.** A szeptember havi megyei közgyűlésen a kezelőszemélyzetnek a központban 10 és a vidéken 8 százalék drágasági pótlékot szavazott meg. A közgyűlés határozatát alispán jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztette föl. A nehezen várt jóváhagyás tegnapelőtt megérkezett és már a napokban a kezelőszemélyzet meg is fogja kapni a pótlékot.

* **Jóváhagyott alapszabály.** A fogadók, vendéglők és kávéházakról alkotott szabályrendeletet a miniszter, a felelősség elutasítása mellett, jóváhagyta. Dr. *Adorján Emil* azért felelősséget, mert a szabályrendelet megállapítja, hogy vendéglő, kávéház az iskolák és középületektől csak 50 méterre engedélyezhető. A felelősségben ezt a távolságot 20 méterre kérte leszállítani.

* **Öngyilkosság.** Földi Zsigmond 35 éves, nejétől különválva élő napszamos Kolozsvár-utca 48-ik szám alatt levő lakásán ma reggel egy forgópisztolylyal öngyilkossági szándékból a mellébe lőtt. Ugy látszik, az öngyilkos nem akart tényleg meghalni, mivel öngyilkossági kísérlete előtt az ajtóra krétával föl-

irta, hogy öngyilkossá lett. A házbeliiek is ez utmutató révén vették észre tettét; mire a mentőket értesítették, kik Földit súlyos sebével a közkórházba szállították. Tettének okára nézve, még ez ideig kihallgatható nem volt. — Freund Armin órássegéd, Freund Benjámín helybeli órásiparos öcsce és alkalmazottja ma reggel forgópisztolylyal öngyilkossági szándékból halántékon lőtte magát. Az első segélyt dr. Grósz Menyhért nyújtotta, kinek indítványára életveszélyes sérülésével a közkórházba szállították.

* **Lóhus-mészárszék.** Egy pár debreczeni lóhus kedvelő polgár lóhusra éhezvén, kérelmet intézett a városi tanácshoz, hogy lóhus mészárszék felállítását engedélyezze, azonban a tanács nem nagyon akar a marha-hústól elpártolni, egyszerűen elutasította a kérelmet. Mint a láma sutlogja, városunkban is sokan sóhajtoznak lóhus után. Értesülésünk szerint már legközelebb sürgős beadványt fognak intézni a tanácshoz lóhus-mészárszék felállítására tárgyában. Derék konflisaink már hozzá is fogtak sánta és göthős lovaknak hizlalásához. Mikor a szegény lovak megtudták jövendő sorsukat, előbb sztrájkba akartak lépni, azonban eppár fogatlan idős gebe, biztos lévén abban, hogy az ő husuk fog 30 fokos puha-águknál fogva legelőbb vizitálni az új siralomházban, hatásos beszédben azt indítványozták, hogy ne lépjenek sztrájkba, mivel az nagyon sablonos, hanem vándoroljanak ki Amerikába. Az indítványozót a konflis jutalmazta meg eppár elismerő ostornyél csapással. Városunknak igen sok polgára is támogatni fogja a beadványt, olyan drága a marhahús. Örömmel tudatjuk, hogy városunkban nagyon sokan szeretik a lóhúst, de csak akkor ha a bőr még rajta van és gyorsan repíti a kocsit, de sülvé, vagy fővé: csak marhahúst adj nekem — mondja a gyomor.

* **A vasárnapi dalestély felülfizetői.** A nagyváradi-ujvárosi ev. ref. egyházi énekkar által 1905. október 29-én a Nagyváradon felállítandó Kossuth-szobor javára rendezett Kossuth-ünnepélyen felülfizettek: Maresch Károly 20, Nadányi Károly 8, dr. Adorján Emil 8, Tarsoly Ferencz 5, Szokoly Tamás 4. id. Nagy Lajos 3, Sinka László 3 kor. Hilf Ádám, Szabó László, özv. Reginer Jánosné, Gyapolyi József, Kokri János, Molnár János, Zöld Károly, Biró Péter, Fazekas Lajos, Schwarcz Izidor, Körösi Sándor, Szücs Mihály, Szabó Gábor, Czeglédi Sándor, Cser János, Szilárdi Ernő 2 kor. Szabó Dezső, Veres Sándor, Mora Gáspár, Bárány Bálintné, Özv. Vásárhelyi Miklósné, Szabó József, Orbán Ferencz, Szondi Sándorné, Nagy P. István, Csegőh János, Török Lajos, Kiss Sándorné, Pankolics Károlyné, Fried Ferencz, Dézsi Pál, Szkraba N., Nehéz Károlyné, K. Nagy Lajos, Berbély Márton, Orvos Pál, Virág Ferencz, Fazekas Márton, Angyal Henrik, Boros Péter, Bereczki Sándor, Katona Mihály, ifj. Szakács József, Kovács József, Puskás Lajos, N. N. 1 kor. Lövinger Márton, Szabó József, Balog Endre, Radó Sándor 60 fill. Bonczos Mihály, Orosz Mihály, Schwarz Linka, Makleith János 40 fill. Összesen 113 korona, melyet köszönettel nyugtáz az énekkar elnöksége.

* **Apró hírek.** *Postarablás.* A kisvárdai csendőrsparancsnokság távirati megkeresése szerint az ottani postát tegnap éjjel, eddig ismeretlen tettesek kirabolták, mely alkalommal négy darab ezrest, 12 dazab száz bankjegyet elloptak. Nyomozást rendőrségünk is folytatja tette. — *Tolvaj lakótárs.* Fábíán Sára henczidai illetőségű munkás Nupó János házában vele egy lakásban lakó Lakatos Jánostól 6 koronát lopva, megugrott. A káros feljelentést tett a rendőrségen Fábíán ellen. — *Szociálista piktor beszéde.* Tegnap a Fő-utczán

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. az egész megyére. Nagyvárad, Szent László-ter 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kretón, batist, zephir és szines vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések o o o o o o vidékre bérmentve küldetnek o o o o o o

részességéről általánosan ismert Kiss Gyula piktor az alkoholtól lelkesítve, tüzes szociálista beszédet tartott, amit nem valami virágos szavakkal fűszerezett. A beszédet megkezdte általános csend között, azonban be nem fejezhette, mivel egy lelketlen rendőr a szociálista urat a rendőrségre vitte, hogy ott folytassa a megkezdett beszédet.

* **A választás előtt!** Itt az igazi pillanat választani! Nem politikailag, nem a választási bárczát, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk: szerencsét keresünk valamennyien. A legbiztosabb és legkevésbé veszedelmes út a M. kir. szab. Osztályorsjáték. De hol vegyük a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott hol a szerencse istennője állandóan pazarolja adományait: **Dörge Frigyes** bankjában, Budapest, Zoltán-utca 16. A XVI-ik sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt főnyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379 sz. 200.000 koronát, egy negyedre 3566sz, 80.000 koronát és rövid idővel ezelőtt 400.000 koronás és több 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 koronás stb. stb. nyereményeket. — Mindenki megvan a szerencsés órája, nem sokan tudják kihasználni, de ezek dusan jutalmaztatnak. — Sorsjegyárak a közel XVII, sorsjátékra egy egész 12 — fél 6, — negyed 3, — nyolczad 1 1/2 korona. Ne habozzon egy percig sem és ne mulassza el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek.

* **Időjelzés.** A magyar királyi központi meteorológiai intézet időjelzése november 1-ére: enyhe, nyugaton kevés csapadék.

x **Dóra-crém** a legjobb pattanások szeplő, sörny és napégetés ellen *ára 1 kor, Dóra-szappan 70 fillér,* készíti „**Klgyó-gyógyszertár** Nagyvárad, Bémer-tér Telefon: 431. szám.

x **Középegy-kolon.** *Antaifiné* az ev. ref. internáus balettmesternője tisztelettel tudatja, hogy a nagyságos Középegy Kálmánné uraszony védnöksége alatt álló zártkörű kolon november hó 9-én veszi kezdetét, hol csak a meghívottak vehetnek részt. November hó 6-án pedig a téli nagy nagy colont nyitja meg szinte 3 óra terjedő tanítással, saját táncz intézetében Körözs-utca 1-ső szám, hol a beiratások egész nap eszközöltenek. Az oktatás a legújabb módszer alapján történik különös tekintettel az új boston valcerre valamint az összes legújabb divatu tánczokra. Külön boston kurzus és boston órák. Kellő tanerőkről gondoskodva van.

x Azt a nagy raktárt minden czikben, s azt a divatos szép ujdonságokat oly határtalan olcsó árban, mint az **Amerikai ruházban** nem kapjuk sehol sem. Tehát mindenkinek saját érdekébe ajánljuk, hogy szükségletének beszerzése végett oda forduljon. S hálás lesz ajánlatunkért.

x **Divatkellékek, szőnyegek** beszerzésére ajánljuk olvasóink figyelmébe *Cziller Imre* jóhírnevű s előnyösen ismert kereskedő nagyruházát. Olasz Fő-utca. (Fiók üzlet Szt-László-tér.) Bővebb felvilágosítást a cég lapunk mai számában közölt hirdetése nyújt.

x **Fábry Testvérek** keresztény áruházát ajánljuk a n. é. közönség figyelmébe.

x **Ruhabeszerzésre** ajánljuk az uri közönség szives figyelmébe **Lebovits és Weisz** angol uri-divat szabó céget *Nagyvárad, Fő-utca, Orsolya-zárda-épület.*

x A t. olvasóközönségünk szives figyelmébe ajánljuk szükségleteinek beszerzése végett *Kenyeres és Engländer* a Szent László-téren: (volt Blun Géza féle üzlethelyiségben) ujonnan megnyitott női divatárú üzletét.

* **Elgázolás.** Ma délután úgy fél 4 óra körül, jókedvvel jött ki *Ungár József* a Széchenyi féle vendéglőből, nem lévén az alkohollal ellenséges liga tagja, egy kicsit »bepityázva«, de csakhamar kiment a fejéből, amit az előbbi boldog perczekben a Széchenyiben beszédett, mert egy vidéki fogat lovai megbokrosodtak

és öt elütötte a bocsi, de a védőangyala megmentette, mert csak a ruháján esett némi folytonossági hiba.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Halottak estéje (szinmű C.)
Csütörtök: Kati néni (A.)
Péntek: Csepürágók (B.)
Szombat: Kati néni (C.)

A színügyi bizottság ülése.

Nagyvárad város színügyi szakbizottsága tegnap délután érdekes ülést tartott, amelyen a havi műsoron kívül több érdekes kérdést beszéltek meg.

Dr Hoványi Géza elnöklete alatt Mezey Mihály, dr Dóri Ferencz, Beczkay Lajos, Kőszeghy József, dr Kurländer Ede, dr Moskovits József, Somogyi Károly színigazgató és Juricskay Barna jegyző voltak jelen.

Elnök bejelentette, hogy a színigazgató október hónapban a közönségre való tekintetből, a vasárnapi bérletszünetes előadásokra a páholyok árát leszállította. — Tudomásul vették. —

Bejelentette továbbá, hogy a Szigligeti-szobor ügyében a Szigligeti Társaság egy albizottságot küldött ki; javasolja, hogy a színügyi bizottság is küldjön ki egy albizottságot — Elfogadták s Hoványi Gézát, dr Radó Ignácot, dr Kurländer Edét és Mezey Mihályt küldte ki a színügyi bizottság.

A novemberi műsor.

Elnök bemutatta a színigazgató által november hónapra összeállított műsort, amely a következő:

Halottak estéje.	Jósi,
Bánk bán,	Ko'ibri mama,
<i>Tell Vilmos</i> (uj).	<i>Pesti nők</i> (uj),
Boszorkány,	<i>Granadai vőlegény</i> (uj),
Lady Vindemere,	Mischu lányok,
Monna Vanna (Loránd	Postás fiu,
Ernö fellépte),	Csepürágók,
Titok,	Tavas,
Paraficsom,	Gásák,
<i>Emil</i> (uj),	Ripp-Ripp,
<i>A szobalány</i> (uj),	Aranyvirág,
Kati néni,	Vörös sapka,

Kurucz fufang.

A műsor kapcsán szóba került, hogy a népszinművekre több figyelmet kellene fordítani.

Dr Dóri Ferencz a színügy hanyatlásának tartja, hogy értéknélküli frivol operettekkel töltik ki a műsort, ahelyett, hogy a drámát és színművet is kultiválnák.

Többen teljes elismeréssel nyilatkoztak Somogyi eljárásáról s a szintársulat tagjairól és az előadásokról.

A bizottság a műsort elfogadta, azon óhájának kifejezésével, hogy a Vörös sapkán kívül legalább még 1—2 népszinművet adjanak november hónapban.

A vasfüggöny és a zápor.

Dr Kurländer Ede felvetette, hogy a vasfüggönyt miért nem engedik le a felvonások között.

Dr Hoványi Géza, Mezey Mihály ezt feleslegesnek tartják, mert ugyan mindennap látja a közönség annak felhuzását s megnyugvást talál, hogy a vasfüggöny szerkezete jól működik. A szinpadai záporra sincs szükség.

Kőszeghy József azt magyarázta, hogy a vasfüggöny legjobban kezelhető kézi erővel. Ha még egy embert alkalmaznak, minden felvonásnál lebecsátható a vasfüggöny. — Sürögőnek tartja azonban, hogy a külső vas vészlépcsőket mielőbb elkészítsék. Ez a dolog a tanácsnál hever.

A bizottság elhatározta, hogy a vészlépcső elkészítését megsürgeti a városi tanácsnál.

Az ifjusági előadások.

Elnök bejelentette, hogy ifjusági előadások tartása tárgyában értekezletre hívta össze az iskolák igazgatóit. Az első előadást, Medeat már megis tartották, telt ház előtt, jó előadásban.

Az értekezlet a következő darabokat tűzte ki ifjusági előadásokra: Corjolanus, Tell Vilmos, Fenn az ernyő nincsen kas, Elektra, Falu rossza, Tudós nők.

Az elnök bejelentését helyesléssel tudomásul vették.

Tagok változása.

Dr Hoványi Gyula elnök bejelentette, hogy Székely Gyula Virágvasárnapkor megváltik a szintársulattól. Helyette Oláh Gyulát szerződette Somogyi. Oláh Gyula már fellépett s kitűnő tehetségnek bizonyult.

Ezután egy kissé diskkrét dolog került szónyegre. A bizottság egyik tagja felvetette, hogy miként lehetne odahatni, miszerint a nők a páholyokban is letegyék a kalapokat. A földszinti páholyok rossz elhelyezése folytán ugyanis egyik-másik páholyból a nők kalapja miatt nem lehet a szinpadot látni.

Ez a kényes kérdés másként nem oldható meg, mintha az illető nők önszántukból leteszik kalapjukat.

A bizottság ezt, mint óhajt kifejezésre is juttatta.

Kata néni.

Az új idény mindenképen szerencsésen kezdődik. Szerencsés kézzel vezeti Somogyi úgy a műsor összeállítását, mint a szerepek kiosztását. Ha néhány szereplőt ki lehetne cserélni, a közönség teljesen meg lehetne elégedve a társulattal.

Kata néni is az a szerencsés kéz választotta ki. Vigjáték, amely az emberi lélek nemesebb oldalán keresi a derűs vonásokat s azokat merőben lélektani alapon fűzi egészszé. Szinte tüntetőleg kerül a helyzetkomikumot. Egész felvonásokon át alig vannak többen a szinpadon, mint ketten, de a mit ez a kettő beszél és tesz, az lélekből fakad, szívhez szól és bohóságával megnevetet amellet, hogy alapja komoly.

Egy emanczipált hölgy lelki rajza az egész abban a helyzetben, mikor először lesz igazán szerelmes. Minden komoly elve dacára bohó, vig és odaadó lesz, akár egy fiatal bakfis. Csak akkor komolyodik el, mikor megtudja, hogy a kibe beleszeretett, az a saját unokahugának vőlegénye. Ekkor lemondana szerelméről, de kiderül, hogy az unokahugocska sem nagyon rajongott a vőlegényért, hanem — egy másért, ez a titok kipattan, a rosszul összefűzött láncz szét pattan s kiki párjával boldog lesz.

Az előadás a legjobbak közé sorolható. A czimszerepben E. Kovács Mariska megint remekelt. Az ellágyulást, a szerelmes odaadást, a fájdalmat és az örömet egyforma mély igazsággal tudta színre vinni. Csupa szív volt a játéka, a közönség pedig csupa elismerés.

Szokott partnere, *Tóth Elek* a szokott könnyed eleganciával vette ki részét a sikerből. E. Kovács Mariskával játszott hosszú párosjelenete a II. felvonásban legértékesebb alakításai közé tartozik mindkettejüknek.

Nagy Sándor igen jól találta el a prot. lelkész kenetességét, *Somogyiné* pedig egy kissé korlátolt, de jószívű mama viselkedését. *Komáromy* Mariskában több naivság is elkelt volna a különben igen jól megjátszott kenetesség mellett.

Rendezés, gyors összejáték, mind kifogástalanok s a Somogyi kezére vallanak.

Dr K. A.

Halottak napja — a színházban. A mai szomorú napon a színház is kiveszi részét a kegyelet adójából. Egy újdonságszámú menő alkalmi dráma a »Halottak estéje« kerül előadásra gondos és elsőrendű szereposztásban. Két szerelmes szív, egy bányász és egy fiatal leány tragédiája körül játszik a darab vonatkozással a mai kegyeletes napra. A két főszerepet *Tóth Elek* és *E. Kovács Mariska* játsszák, kívülök a teljes drámai személyzet résztvesz az előadásban.

Z E N E.

Weston Willy hangversenye.

A kik az este a Kereskedelmi Csarnokban megjelentek, egy feledhetetlen estét szereztek maguknak. Weston Willy hangversenye elé élénk érdeklődéssel tekintettek városi zenei körei s éppen ezért csodálkoztunk, hogy a kiváló zongora művészt oly kevesen hallgatták meg, akik nem jelenhettek meg, azok csak sajnálhatják mulasztásukat.

Weston Willy a magyar származású zongora művész, ki pár évtizeden át külföldön tartózkodott, sorra veszi a ország jelentékenyebb városait, hogy hallgatóit győrködtesse. A kiváló Wagner-interprettor valóságilag frapirozta s közönséget.

A műsor számaiból igazán nem is tudjuk, melyiket emeljük ki jobban, hiszen mindegyik számban művészi kvalitásai magával ragadták a hallgatókat. Wagner-Weston: »Nibelung ábránd«-jában a lágy, megkapó színezést a hullámzó érzelmeket, »Egfrid halálá«-ban, »Isolda szerelmi halálá«-ban a jellemnek színezését oly közvetlenül s oly megkapóan fejezte ki, hogy a kisszámú előkelő közönség nem tudott betelni a nagy művész játékával. Saját szerzeményü »Magyar ábránd«-ját pedig ismételnie kellett, hiszen olyat csak nagy ritkán van alkalmunk hallani.

A művész Wagnert kultiválja leginkább s az ő hatalmas orkeszter alkotásait csillogtatja érvényre juttatva a maga csaknem utólrhetetlen művészi analízisait is. A hallgató sokszor azt hiszi, hogy egy egész zenekar játszik, pedig csak egy zongora. A művészi est másik fénypontja dr. Fodor Oszkár éneklése volt. Dr. Fodor Oszkár rendelkezik olyan bámulatos hangterjedelemmel, minővel csak igen ritkán találkozhatunk. A felső regiszter ezen szépen csengő koloratur hangja éppen olyan jól érvényesül, mint az első hangjai, amelyekről az ember azt hinné, hogy egy baritonista énekel. Magyar, német és francia énekszámait a közönség sok tapssal honorálta.

Weston Willit tegnapi szereplése után bizonyára sokat fogják emlegetni zenei körökben. —y—n.

A Harmonia gyűlése. Ez uton tudatom tisztelt tagtársaimmal, hogy a »Harmonia« mai zenekari próbáját az ünnep miatt pénteken (3-ikán) estére halasztjuk. Kérem az összes tagtársaimat a polgári fiúiskola zenetermében pontosan 8 órakor és okvetlenül teljes számban megjelenni. Dr. Barta Andor, elnök.

Igazságszolgáltatás.

Egy liberális főkortese.

Két napon keresztül folyt a nagyvárad esküdtbiróság előtt *Talányi Ott* dr. kunszentmártoni nagyközségi főorvos sajtópöre *Bozóky* Árpád dr. országgyűlési képviselő, kunszentmártoni ügyvéd ellen. *Talányi*, aki főkortese volt évek hosszú során keresztül a szabadelvűpártnak Kunszentmártonban s mint ilyen a függetlenségi érzelmeiket, valamint a néppártiakat mindenütt zaklatta, ahol alkalmá nyílt, nem a legpéldásabb morális magaviseletet tanusította. Ebből és *Talányi Ottó* sok egyéb gyengéjéből kiindulva, vehemens cikket irt viselt

dolgairól *Közérdek* című, akkor Békésmegyében nyomtatott lapjában *Bozóky* Árpád. Elmondotta, hogy hatósági orvosi állását választói megvesztegetésének köszönheti, részeges, trágár, erkölcstelen, kötelességmulasztó, kötekedő, verekedő. És hasonló kemény dolgokat.

Az esküdtszéki tárgyalás folyamán egész sora vonult fel a tanuknak, de jóformán egy sem tudta mondani, hogy — *Talányi* nem ludas azokban a dolgokban, amiket *Bozóky* megirt. Temérdek csunya história halmozódott föl a tanuvallomások során. Nem is volt, nincs is kedvünk velük foglalkozni. A lényeg, amit regisztrálni kívánunk az, hogy az esküdtszék igazat adott *Bozóky* Árpád képviselőnek és fölmentő verdiktet hozott.

A jégverés, meg a pótdadó. Okány község pótdadója 1900-ban mintegy 25 százalékkal emelkedett. Huszónöt még botnak is sok, hát még pótdadónak. Az adóalanyok szerették volna tudni az emelkedés okát. A fáma — *svarcz* auf vájsz — azt rebesgette, hogy erre nézve egyik a község nevével csaknem azonos prédikátumu új magyar nemes kuriáján kellene kereskedni. De hogyan? Egyszerűen úgy, hogy az uradalom, mint a *pletyka* mondotta, tetemes jégkárt jelentett be, körülbelül alaptalanul. A bejelentés után 3000 holdat fölbecsültek és 4—5000 frt adót leirtak. Hogy megtérüljön a vámon, ami elveszett a réven, a községi pótdadót az illetékes finánczhatóság 25 százalékkal fölemelte. Így *pletykált* a fáma. Kitudja, igaza volt-e, vagy talán nem is volt igaza. Tény az, hogy *Kincses* László és *Kincses* Sándor, meg még két társuk azzal vádolták az illetékes pénzügyigazgatósági tisztviselőt, hogy a kárbecslésnél megvesztegettek.

Ebből kifolyólag fegyelmi eljárás indult meg a szakközeg ellen, melynek eredményeként a pénzügyi szakközeg eljárási szabálytalanságért jelentékeny pénzbüntetéssel sújtották, a megvesztegetés vádjá alól azonban fölmentették. Most fordult a koczka. *Kincses* László és társai ellen a finánczközeg indított bünvádi eljárást hatóság előtti rágalmazás címmén. *Kincses* Lászlóval és társaival szemben, akiket *Szokoly* Tamás dr. ügyvéd védett, a a vádtanács a följelentés elutasításával az eljárást megszüntette.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, okt. 31. (Saját tud. táv.) Fejérváry mosakodik. Kijelenti, hogy a haladópart megalakulásánál egyelőre nem is gondolt a képviselőházi tagok nagyobb számú részvételére. Az új főispánok kinevezését hir szerint a hivatalos lap holnapi száma közli. A miniszterelnök tegnap kijelentette, hogy Tiszát kiváló talentumu embernek tartja, s sajnálja távolmaradását. Gyurkovics vigasztalni igyekezett azzal, hogy így legalább néhány alak is távol marad, aki csak kompromitálná őket. Vörös László a III. kerület küldöttségét fogadta, a kik biztosították ragaszkodásukról. Szepesmegye új főispánja Csáky László gróf már megérkezett Lőcsére s az alispánt meglátogatta.

Azzal a komikus formában kolportált hirrel szemben, mintha *Szüllő* Gézát szemelték volna ki Zalavármegye főispáni székére, a Bud. Tud. czáfolatot ad ki. — *Tahy*, mint a M. N. értesül, kijelentette, hogy a főispáni széket komoly szándéka elfoglalni. Mindenesetre be fogja magát iktatni. — Tolnavármegye élére mint hirlik *Simontsits* Elemér főjegyzőt szánta a kormány. — Bécs hir szerint

nagyon lehangolta a kabinet pártalakítási kísérletének kudarcza. Legalább 82 képviselő-tagra számítottak. — *Gajári* Géza kilépett a szabadelvűpártból a haladók javára. Kilépését émelegős levélben indokolta Podmaniczknál. Nagyban fogadkozik levelében hogy tovább is liberális marad. — *Körössy* József marostordamegyei szolgabíró, aki Fejérváry egyik bélyegköteles beadványát illetéklerovás elmulasztása címén kifogásolta, *Kristóffy* tisztelenség miatt fegyelmi alá vonta.

Az *Obzor* horvát ujságot *Apponyi* cikke miatt lefoglalták. A cikk felét törölték. *Tomasich* keze működik a dologban. — A kormányról szóló ezen hírekkel szemben a vezérbizottság harmadfélóráig ülésezett. Határozatait titokban tartotta, megbizta azonban *Gulnert*, hogy Pestvármegyének az összes megyékkel tartandó értekezletén közölje a megállapodásokat. — Hálás köszönettel vették tudomásul a törvényhatóságok, valamint az ózdi keresztény szocziális munkások üdvözlétét.

A kormány programmal szemben kimondotta bizottság, hogy az nem demokratikus, hanem abszoliztikus. Az alkotmány védőbástyáját lerombolni törekszik. Hamis jelszóval, álarcz alatt dolgozik. Domináló elem benne a királyi vétó. A kétéves katonai szolgálat ürügye alatt a hadügyi terhek jelentékeny emelése lapang. Ugyisintén nemzet gazdasági lekötése 1917-ig. A nemzet nem gyermek, hogy üres ígéretekkel áltatni lehetne. Az akadályokat az alkotmányvédelem útjából el kell távolítani.

Az orosz forradalom.

Budapest, okt. 31. (Saját tud. táv.) A párisi *Petit Parisiennek* jelentik Pétervárról, hogy *Trepov* tábornokot meggyilkolták. A hirt eddig még nem erősítették meg.

Budapest, október 31. (Saját tud. táv.) Pétervári jelentés szerint a mérsékelt elemek nagy elkeseredéssel fogadják a czár manifesztumát, de a radikálisok kijelentik, hogy az egész csak szemfényvesztés. Attól félnek, hogy a radikálisok zavart fognak támasztani. A szedők kijelentették, hogy nem hajlandók a manifesztumot kiszedni, úgy látszik, hogy a manifesztummal a lakosság meg van elégedve.

Tegnap délután 1 órakor indult el az első személyvonat Moszkvába, a második éjtélkor. Cocovce pénzügyminiszter beadta lemoudását, utódja valószínűleg *Kramanov* lesz. Witte a czár elé terjesztette az új miniszteri listát.

Mikor a külföldi pénzemberek meghallották, hogy a czár aláírta az alkotmányt, kijelentették, hogy a kölcsönök dolgában felveszik a tárgyalást.

REGÉNYCSARNOK.

A sellő.

8.

Ieta: *Wells H. G.* — Angolból fordította —r.

— És azt is érzi, mondá *Buntingné*, hogy ha már egyáltalán a földre jön, finom emberek közé és finom módon kell jönnie. Egészen érthető ez az érzése. De képzelje el a nehézsé-

geket, melyekkel vállalkozása jár! Általános izgalom központja lennie, ujjal mutogattatni —
— No, *arra* ugyan nem volt szükségel tört ki Buntingné.

— Mire nem volt szüksége? kérde Melville.

— Egészen úgy kell vele bánni, mint emberi lényvel, akár önnel vagy velem. Velünk akar élni, családunk tagja kíván lenni, megtanulni, hogy élünk, hogyan kell élni. Tanácsot kért tőlem, miféle valóban jó könyveket olvasson, honnan kaphatna jó szabót, hogy találhatna lelkészt, akivel megértené a dolgát s több efélet. Mindezekről tőlem kért tanácsot. Egészen rá akarja bízni magát. S mindezt olyan édesen és szépen kérte!

— Ühm! szólta Melville.

— Csak hallotta volna! kiáltotta Buntingné.

— Nem mindennapi leány, elmélkedett unokatestvérem.

— Így, és ez sem ijesztett meg engem. Ennyire közeledtem már hozzá.

— De —

Egy percze elhallgatott.

— Van vagyona? kérde aztán.

— Bőségesen. Azt mondja, van ládája, bemehosodva valami barlangban. Arany és gyémánt van benne. Ő most a mi fizető vendégünk lesz. Mint például Adeline. Én fogom őt a társaságba bevezetni. S néhány bizalmas barátot kivéve, mindenki számára közönséges ember lény lesz, aki véletlenül rokkant — ideiglenesen rokkant — aztán keresünk egy megbízható varrónőt, aki hosszú ruhát csinál neki — hosszút, a melyik elfödje, tudja . . .

— Mit?

— Hát — a halfarkot.

Az ám. Melville erre nem is gondolt.

— És csakugyan van — izé . . . halfarka? kétkedett Melville a huszadik század tudása nevében.

— Megfogtam! kezemmel érintettem mondá Buntingné.

IV.

Magától a sellőtől is hallottam egyetmást arról a társalgásról, a melyet Buntingnéval folytatott.

Különösen tévedésbe jutott a sellő. Azt kérdezte Buntingnéától:

— Nemde, önnek négy bájos leánya és két fia van?

— Kedvesem! kiáltott fel Buntingné. Nekem csak két leányom és egy fiam van.

— Az a fiatal ember, aki engem megmentett?

— Igen. S a másik két leány csak barátnőink, akik nálunk látogatóban vannak. Falun vannak ilyen látogatások.

— Tudom. Így hát tévedtem?

— Igen.

— S a másik ifju?

— Csak nem Bunting urat érte?!

— Ki az a Bunting ur?

— Az a másik másik ur, a ki . . .

— Nem!

— Akkor Chattaus ur [lesz. Emlékszem, velünk volt egy reggel. Magas fiatal ember, értelmes arczkifejezéssel. Világos ruhát viselt s a parton ült.

— Ugy gondolom.

— Nem az én fiam. Ő — ő jó barátunk. Jegyese Adeline-nek, az idősbik Glendover kisasszonynak. Egy estét is töltött nálunk. Oh, oh! Még azt képzelni, hogy nekem ilyen fiam van!

A sellő nem sietett a felelettel.

— Micsoda ostoba tévedés volt tőlem! mondotta lassan, majd élénkebben hozzátette: Sokkal idősebb ő, hogysen az ön fia lehetne.

— Ugy van, harminczkét éves.

— És ki az a Glendover kisasszony?

— Az a biboruhás hölgy, a ki —

— A ki a könyvvel járt?

— Igen. Három hónap óta jegyesek.

— Oh, oh! Ugy látszott — aztán szerelmes az az ur?

— Bizonyyal.

— Nagyon szerelmes?
— Oh, bizonyyal. Ha nem volna, nem is akarná —

— Ugy van, mondá a sellő elgondolkozva. Még Buntingné előtt is különösnek kellett feltűnnie annak, hogy most ő a boudoirójában ül s teázgat egy valóban legendás teremtménnyel. A társaság kérdezgette a sellőt s ez felelt, igen örvendve annak, hogy ekkora feltűnést keltett. Különösen el volt ragadtatva a teától.

— Hát nincs önöknek teájuk? kiáltott Glendover kisasszony csodálkozva.

— Hogyan volna?

— S csakugyan azt gondolja,

— Ezelőtt soha sem izleltem teát. Hogyan képzelem, hogy a teás kannát forrásba hozzuk?

— Micsoda különös — micsoda csodás világ is az önöké! kiáltá Adeline.

(Folyt köv.)

NYILTÉR.

Pártoljuk a honi ipart!

**Az „Első nagyvárad
cipő- és csizmagyár”
Moskovits Farkas és Tsa**

kicsinybeni eladási üzletében.

(Kossuth-utca, régi rendőrségi épület.)

helyi kis iparosok által készített kézmunka cipők kaphatók eredeti gyári szabott áron, hol mindenféle nagyságban készülnek és nagy választékban raktáron vannak.

Tisztelettel:

Moskovits Farkas és Társa.

Telefon: 417.

Szabott áron.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenféle **ütkör, réz- és vasbutorok** a lehető legszolidabb árszámítás mellett a **legszébb kivitelben** szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel készülnek minden eszaki-mába vágó **asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások** a legjutányosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel

Büchler Márton.

**Ragályos betegségektől,
mint typhus, cholera
megkíméltettek azok, akik
közönséges ivóvíz helyett a
bacteriummentes MOHAI**

ÁGNES-

vizzel éltek.

Sz. 29/1092.
M. k. áll. bacteriologiai intézet
Budapesten.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitérő tulajdonságai egyikért a tisztaságára nézve az 1902. febr. 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:
Az előrebocsajtott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai Ágnes-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.

Budapesten, 1902. febr. 18.

Dr. Preisz Hugó s. k.

a m. kir. állami bacteriologiai intézet vezetője, ny. r. tanár.

Főraktár: **Kiss Károly** czégnél.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába és szülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

Bumbera Imre

polgári- és papi-szabó

Nagyvárad, „Bazár“-épület, színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudására hozni, hogy a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű ŐSZI és TÉLI** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét **SIMA, FEKETE** árúimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reveranda, czimáda** és egyházi **kvadrátusokból**. **Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legczél-

szerübb hit, remény, szeretet övének (cingulus), mely egyedül csak nálam szerezhető be.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka, jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseit kérve, maradtam kitünő tisztelettel:

Bumbera Imre,

1848.

polgári- és papi-szabó.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, okt. 31.

Buza okt. — — — —	16 38
Rozs okt.-re — — — —	13 16
Tengeri április 1906 — — — —	13 38
Zab ápr.-ra — — — —	13 16
Repeze aug.-ra — — — —	21 06

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 okt. 31-én.

Magyar aranyjárdék 4% — — —	114.25
Magyar koronajárdék 4 — 0% — — —	95.60
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — —	86.55
Magyar földiehermentesítési kötvény 4% — — —	95.50
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény — — —	97.75
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcson — — —	2.19
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson — — —	160. —
Osztrák járadék papírban — — —	100.75
Osztrák járadék ezüstben — — —	100.70
Osztrák járadék aranyban — — —	119. —
Osztrák korona járadék — — —	100. —
1860. oszt. államsorsjegyek — — —	1.60
Osztrák-magyar bankrészevény — — —	16.60
Magyar hitelbank részvény — — —	654.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — —	673.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — —	674.50
20 frankos arany (Napolendor) — — —	19.12
Német birodalmi márka — — —	117.45
London vista — — — —	240.30
Páris vista — — — —	95.55
20 márkás arany — — — —	23.49

A szerkesztésért felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

Új üzlet.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy helyben a

Fő-utcán

ujjonnan épült Stern-palotában, a Szechenyi-szállodával szemben egy

fűszer-, csemege-üzletet nyitottam.

Hol is mint városunkban jelenlegi vállalatom hézagot pótló intézmény, amennyiben főelvem a legkisebb bevásárlásnál is a nagybani árakat alkalmazni a legfinomabb elsőrendű áruk és pontos előzőkeny kiszolgálás, amidőn is kegyes támogatásukért esedez

mély tisztelettel:

Blaha Istvánné.

Helybeli megrendelések azonnal házhoz küldetnek, vidékiek díjtalan csomagolással vasúthoz szállítva.

Eladó erdővágások.

A nagyvárad i. sz. főtisztelendő Káptalan tulajdonát képező méhesi 35.9 k. h., nagykeri 57 k. h. és urszádi 10 k. h. ez idei erdővágások földfeletti fatömege el fog adatni Venni szándékozók 10 perczent bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat november hó 20-án d. e. 9 óráig adják be a káptalani uradalom központi irodájában, ahol az eladási feltételek bármikor megtekinthetők. —

Papp Imre, s. k.,

urad. főtiszt.

Utánnyomás nem díjazatik.

1368.

1014—1905. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1905. évi V. III. 179. sz. végzésével Dr. Ardlean Jusztin ügyvéd által képviselt Matuska Máté felperes részére Siliga Ferencz és neje alperesek ellen 120 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 661 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. bíróság tenti számú végzésével az árverés elrendeltek, annak a felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon, Lukács György-utca 42. számú házában leendő megtartására határidőül 1905. évi november hó 2 ik napján délután 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon. 1905 évi szeptember hó 24. napján.

Várnai Henrik,

kir. bir. végrehajtó.

1869.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással egyenként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, ha a lyos (matt), színes fényképesz lámpák és különlegesen izzólámpa különlegességek ugyancsak kettő áron kerülnek eladásra. Ugyanitt kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyerekeknek 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók a villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

ÚJ KÁRPITOS-ÜZLET.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben, a Stern-féle palotában (Olaszi, Fő-utca, a Szechenyi szállodával szemben) saját czégünk alatt

kárpitos és díszítő műhelyt nyitottunk.

A legmagasabb szakismerettel fogunk igyekezni, ezen szakmába vágó munkálatokat a legszolidabb árakban és kivitelben izléseesen eszközölni.

Jelen ígéretünkre feljogosít bennünket az, hogy Szolga Ferencz ur, czégünk beltagja, ki helyben a Preis M. és Fiaczég elsőrendű butorüzletében huszonnyolc éven keresztül mint művezető volt alkalmazva s ezen idő alatt mindenkori igyekezete volt az igen tisztelt megrendelőit a legteljesebbre kielégíteni.

Most, hogy saját kárpitos és díszítő műhelyünk megnyit, kettős ambícióval oda fogunk hatni, hogy a n. é. közönség teljes bizalmát kiérdemeljük és megtartsuk.

Kiváló tisztelettel

Szolga Ferencz és Sándor,

kárpitos és díszítők.

Megnyilt a Könyvkirály

Fő-utca és Szaniszló-u. sarkán, (Stern-palota.)

100,000 kötet könyv az irodalom minden ágából.

Bámulatos olcsó árak!

Könyvek 5 krajczártól feljebb!

Szabad bemenet, — bárki megtekintheti.

Több ezer kötetből álló kath. theológiai könyvtár. 1362

Wallerstein F. Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár

Wallerstein F. Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár.

A t. vevőközönséghez.

Aki kevés költséggel akar szép és legújabb divatu *női és gyermek felöltöket, ruhakelmét, vásznat és fehérneműt, szőnyeget, függönyt pokróczokat* és több e szakmába vágó cikkeket előnyös fizetési feltételek mellett vásárolni, látogassa meg a solid árakban elismert

Wallerstein Fülöp Fiai czég

nagyáruházát, Nagyvárad, Bémer-tér (a színházzal szemben.)

a hol **alkalmi vételek** által sokféle különlegességek kerülnek eladásra.

A többek között most lettek **sima, divatos színű selymek** melyeket már 1 koronától kezdve árusítunk.

Továbbá **nagymennyiségű 120 czm. széles téli szövetek métere 40 kr-tól.**

10.000 gombolyék legszebb színekben, **selyem pamut 14 kr.**

Tenisz barchetek jó minőségű és jó mosó 80 czm. széles 16 krajczár.

Nagy választék bélés és rövidárakban.

Becsés megrendelését kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Egy bösendorfi zongora eladó.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár.

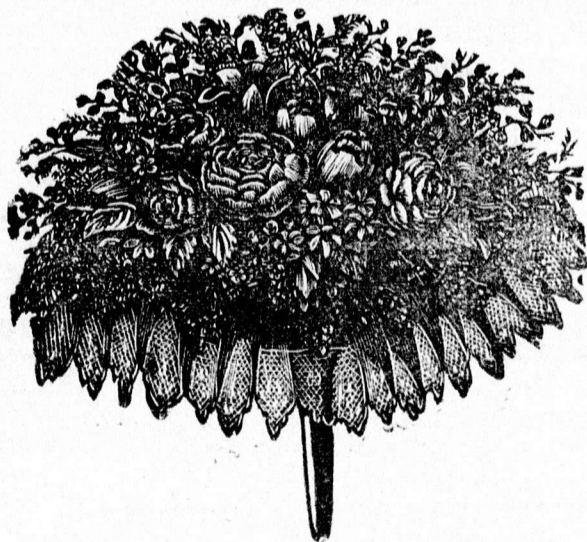
Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyvárad-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep.

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:
Műkertészeti-telep Nagyvárad

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)
Telefon összeköttetés.

CSOKROK

menyasszonyi, koszoruleányi, báli vagy bármely alkalmi szép berlini papirtartóval 1 forinttól 3 forintig — Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig. — Csokrok a legfinomabb kivitelben, finom selyemtartókban, 8 forinttól 12 forintig, rózsá és Caméliákból, ami azelőtt 15 frtől egész 20 forintba került. — Csokrok a legnagyobb mintájuk, legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 forintig, ami azelőtt 40 forintba került.

Élő virágokból: Koszoruk: igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve 1—3 forintig. — Babérkoszoruk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve 2—5—10 forintig. — Ficus és Magnolia koszoruk: a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfinomabb virágok és palmlombokkal diszitve, szalag és aranyfelirással 10—25 forintig, ami azelőtt 35—40 frtba került. A fentírt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban készíttetnek.

Szöllő-oltványok: Sima zöld oltvány Riparia portáliston, a legkiválóbb borfajok 100 drb. 5 forint, 1000 darab 45 forint; a legkiválóbb csemegefajok 100 darab 8 forint. 1000 75 forint igen erős szép gyökeres 2 éves Riparia portálistra nemesítve, a legkiválóbb borfajok 100 drb. 12 frt. 1000 darab 100 forint. Csemege és lugos fajok, a legkiválóbb fajokból 100 drb. 16 frt. európai gyökeres borfajok 100 drb. 1 frt; csemege fajok 100 drb. 2 frt; 2 millió Riparia portalis sima I-ső osztályu 100 drb. 1 frt 20 kr., 1000 darab 10 frt II-od osztályu 100 drb. 60 kr. 1000 drb. 4 frt.; gyökeres I-ső osztályu 100 drb. 20 frt, II-od osztályu 100 drb. 12 frt. Riparia, Solonis és Monticola ugyancsak oly árban, mint a portalis.

Egyéb kertészeti cikkekről, valamint szőlő-oltványokról taj és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál, kiváló tisztelettel

Farkas József kereskedelmi műkertészete Nagy-Váradon.

SCHICHT-SZAPPAN!

(Szarvas vagy kulcs-szappan)

Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészekről.

Mindenütt kapható

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan «Schicht» névvel és a «szarvas» vagy «kulcs» védjeggyel legyen ellátva. 2271. a.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Költözködési idejére.

Roppant nagy mennyiség érkezett szőnyegek, függöny és garnitúrákból.

Mindenben az ösmert olcsó szolid áruk. 971

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllómenti Első Szőlőoltvány-telep

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 46. N.-küküllöm. volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Világhírű

előpataki gyógyviz

Számtalan elismerő nyilatkozat, a kik ennek használata után a legjobb egészségnek örvendenek! Különösen ajánlható a következő bántalmaknál:

1. **A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorégésben** a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsabában, hányatoknál.

2. **Alteeti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben** s az ezzel járó rásttkór s kedélykór szokásos székrekedéseivel.

3. **Máj- és lépdeganatokban**, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdeganoknál.

4. **Fejlődési sápkórban** s az ezen alapuló hőszám zavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál,

5. **A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál**, a kezdődő *hugykő* és *fővénylerakódás* eseteiben kitünő *hugysavoldó*.

6. **A méh idült tömüléseivel, dagainál, fehér folyás s rendetlen havazásnál.**

7. **A nemi részek gyengeségeiben.**

8. **Angolkórban**, egyáltalában gyermekeknek a szervezet ép és erős kifejlődését vas- és mészartalmánál fogva meglepően elősegíti, egészséges embereknek is üdítő italul szolgál, s különösen borral vegyítve a háztartásoknál általános használatba van.

Egyedüli főraktár Biharmegye részére.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege- és ásványvizek kereskedése
NAGYVÁRADON.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására, hozni, hogy raktárunkat

AJTAY GYULA ÉS TÁRSA CZÉG

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannónia-szálloda mellett.

most már teljesen felszereltük s állunk a t. vevőközönség rendelkezésére. Állandó raktár: Női-, férfi- és gyermek-fehérművekben. — Női ruhaszövet különlegességek. — Kitünő mosó barchetek. — Chiffonok. — Vásznak. — Paplan, madracz, szalmazsák. Bélésárak. — Rövidárak. — Nyakkendők és keztyükben. — Jäger alsóruhák felnőttek és gyermekek részére minden nagyságban. Mintákat készséggel küldünk.

Pontos kiszolgálás. — Szabott áruk. — Kitünő árak.

Kiváló tisztelettel: **Ajtay Gyula és Társa.**

OCASSION!

Átköltözés miatt a Rimanóczy-házban levő összes

czipők, kalapok, téliárak, keztyük, harisnyák,

november 1-ig az összes gyári raktár, gyári áron alul elárusíttatnak, melyre a nagyérdemű közönség figyelmét felhívjuk.

Tisztelettel:

FÁBRY TESTVÉREK.

